

Høringssvar til genbesøg af vandområdeplanerne 2021 - 2027 (VP3)

Danske Vandværker repræsenterer godt 1600 forbrugerejede vandværker fra hele Danmark. På vandværkerne bliver der hver eneste dag gjort en professionel indsats for at sikre kvaliteten af drikkevandet og fremtidssikre drikkevandsressourcen. Danske Vandværkers medlemmer leverer omkring 45 procent af drikkevandet i Danmark. Som interesse- og brancheorganisation for drikkevandet arbejder Danske Vandværker for at sikre, at de forbrugerejede vandværker nu og fremover har de bedst mulige rammevilkår for at kunne levere godt drikkevand.

Danmark er forpligtet af EU's Vandrammedirektiv, og det er afgørende, at vi lever op til målene om god kemisk og kvantitativ tilstand i alle grundvandsforekomster senest i 2027. Vand skal, som det også fremgår af Vandrammedirektivet, betragtes som et samlet kredsløb, og en ansvarlig forvaltning af grundvandet er afgørende for at sikre godt drikkevand til kommende generationer.

Dansk grundvandspolitik bygger på princippet om *forebyggelse frem for rensning*. Hvis ikke Danmark opnår god kemisk tilstand i 2027, risikerer vi øgede økonomiske byrder for fremtidige generationer, der kan blive tvunget til at rense det grundvand, vi kunne have beskyttet. Rensning er en markant dyrere løsning på sigt end rettidig beskyttelse af grundvandsressourcen.¹ Dertil kommer, at vi svinger borgernes tillid til myndighedernes vilje og evne til at sikre fremtidens drikkevand, hvis vi ikke handler tilstrækkeligt.

Utilstrækkelig fremdrift

Vi konstaterer med alvorlig bekymring, at kun 1.170 ud af 2.043 målsatte grundvandsforekomster har en god samlet kemisk tilstand. I de forekomster, hvor vi i dag indvinder grundvand til drikkevand, lever hele 41,2 % af volumen ikke op til kravene. Ser vi på den samlede kemiske tilstand, er tallet endnu højere. Dette underbygges bl.a. af resultaterne fra de almene vandværkers boringskontrol², hvor forekomsten af pesticider gennem en årrække har været støt stigende. I dag findes pesticidrester i godt og vel halvdelen af landets aktive drikkevandsboringer, og i hele 70 % af det yngste grundvand.

Genbesøget af vandområdeplanerne for tredje planlægningsperiode henviser flere steder til grundvandets langsomme strømningshastighed som forklaring på udsættelser. Det bemærkes, at den langsomme responstid er en velkendt faktor. Trods to tidligere fristudskydelser (fra 2015 til 2021 og senest til 2027) lægger genbesøget af vandområdeplanerne ikke op til nye målrettede tiltag, men viderefører overvejende eksisterende initiativer.

Konkrete målbare indsatser

De foreslåede tiltag for grundvandets kemiske tilstand i VP3 består primært af:

- Generelle rammevilkår (fx pesticidgodkendelser, sprøjtemiddelstrategi, arealregulering)
- Udviklingsprojekter, der skal "forbedre vidensgrundlaget"
- Videreførelse af BNBO-indsatsen

¹ HOFOR – Hvidbog, Før vi løber tør for drikkevand
https://hoformedia.dk/pdf/foer_vi_loeber_toer_for_vand_hvidbog_07.5_14.03_fd_rev.pdf (Tilgået 16-06-2025)

² GEUS - [Opgørelser over pesticidstoffer og PFAS-stoffer i de almene vandværkers boringskontrol](#)

Danske Vandværker opfordrer til:

- Konkrete, målbare, tidsfastsatte indsatser i de områder, hvor der allerede i dag er konstateret ringe kemisk tilstand
- Nye supplerende virkemidler, herunder håndtering af diffus forurening fra landbrug, forurenede jord og arealanvendelse i det åbne land
- Lovgivningsmæssig forpligtelse til at sikre drikkevandsbeskyttelse
- Indførsel af national regel om VAP-godkendelse af pesticider før godkendelse til anvendelse
- Blødgøring bør betragtes som et kommercielt tilvalg, ikke en nødvendighed. Blødgøring medfører vandspild på typisk mellem 1 og 5 %

Grøn Trepert

Aftalen om den grønne trepart indeholder ikke incitamenter til at sikre grundvandsbeskyttelsen, da bundlinjen i arealoplægningen udelukkende måles på kvælstof/kulstof reduktion. Der er derfor brug for et stærkere politisk fokus og incitament til at sikre vores fælles drikkevandsressourcer. For nutidens og for fremtidens generationer.

Med de nye kortlægninger af sårbare grundvandsdannende områder (SGO) vil der blive tale om en langt større geografisk beskyttelse, end den beskyttelse vi kender fra BNBO. I det lys er det et helt centralt politisk opmærksomhedspunkt at sikre den nødvendige beskyttelse af SGO'erne. Der er behov for allerede nu at planlægge, hvordan SGO'erne kan indgå i den arealoplægning, som Grøn Trepert handler om.

Opsummering

Danske Vandværker anbefaler:

1. At indsatsen for grundvandets kemiske tilstand konkretiseres, styrkes og målrettes
2. At grundvandsbeskyttelsen integreres som en central og forpligtende del af den grønne trepart, som et helt centralt næste skridt i beskyttelsen af vores miljø. Herunder at der fremskynedes en fuld gennemførelse af grundvandsbeskyttende tiltag i SGO.
3. At der indføres en national regel om VAP-godkendelse af pesticider før godkendelse til brug i Danmark
4. At ressourcepressede områder friholdes for ikke-nødvendige tiltag, der øger vandspild
5. At direktivets krav om målopfyldelse i 2027 efterkommes

Venlig hilsen

Lise Lotte Toft

Direktør

Danske Vandværker